

P.L.B. VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS

INFORMACIJOS

(17a) Weinheim/Bergstr. Postfach 233, Germany

Nr. 24 /127/

1956 m. vasario mėn. 29 d.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Informacijos yra Krašto Valdybos Organas, skiriamas spaudai rankraščio teisėmis.

Redakcijos, pasinaudojančios čia dedamomis žiniomis ir straipsniais, maloniai prašomos nurodyti šaltinį: PLB Vok. "Informacijos".

x x x

--- Munchene įvyko AGAFIB'o /Arbeitsgemeinschaft der ausländische Flüchtlinge in Bayern/ visuotinis susirinkimas. Susirinkime dalyvavo 16 tautybių atstovai ir svečiai: Bavarijos Vidaus reikalų Ministerijos socialinių reikalų referentas Maurer, Pabėgėlių Reikalams Ministerijos atstovas dr. Kohler, JT Aukštojo Komisarų Pabėgėlių Reikalams atstovas pietų Bavarijai Mr. Terrillon ir šalpos organizacijų atstovas Wulfer.

Apie AGAFIB'o veiklą pranešimą padarė pirmininkas prof. dr. Wierer. Konstatuota, kad su Bavarijos valdžios įstaigomis kontaktas esąs geras, bet daugiausia tik abipusio pasiinformavimo pagrindu. Iš Bavarijos vyriausybės paskutiniu laiku yra paskirta AGAFIB'ui finansinė parama, kuri, deja, esanti labai maža /3000 DM metams/, o be to ir šių pinigų panaudojimas esąs labai suvaržytas. Prof. Wierer pažymėjo, kad daugumas tremtinių neturi darbo ir gyvena labai sunkiose materialinėse sąlygose. Sovietai tą jų sunkią padėtį išnaudoja, viliodami juos grįžti į kilmės kraštus. Tokiomis aplinkybėmis Vokietijos vyriausybė turėtų daugiau rūpintis tremtinių socialine globa bei apsauga.

Juridinės AGAFIB'o Komisijos pirmininkas Hromnytzki /ukrainietis/ pranešė, kad 1955 m. bėgyje buvo suteikti AGAFIB'o nariams juridiniai patarimai 235-ais civilinės, baudžiamosios, administracinės bei darbo teisės atvejais. Munchene veikia du

juridinių patarimų punktai.

Vengrų atstovas Bokor pažymėjo, kad nemaža dalis vengrų pabėgėlių norėtų įgyti Vokietijos piliečiųybę. Jie tikisi tada lengviau galėsia gauti darbo įstaigose ir privačiose firmose. Dr. Kohler pastebėjo, kad Vokietijos vyriausybė neabejotinai tą klausimą nagrinėsianti.

Socialinės komisijos pirmininko Poliakovo pareiškimu, Bavarijos tremtinių stovyklose moralė esanti žema. Kur didelis vargas - ten girtuokliavimas ir ten leidžia šaknis komunistų agentai. Padėti esą galima pataisyti tik sprendžiant tremtinių problemą iš esmės.

Platų pranešimą padarė JT Aukštojo Komisarų atstovas Pietų Bavarijoje Mr. Terrillon. Jis apžvelgė JT Komisarų išsikūrimo istoriją ir jo veiklą nuo išsikūrimo iki šių dienų. JT Aukštojo Komisarų disponuojamos sumos, palyginus jas su visame pasaulyje esančiu pabėgėlių skaičiu, yra gana mažos, taip kad vienam pabėgėliui tenka maždaug tik pora markių. Aukštojo Komisarų mandatas baigiasi 1958 m. gruodžio 31 d. ir negalima iš anksto pasakyti, ar Jungtinės Tautos tą mandatą prailgins. Prie tremtinių problemų sprendimo stengiamasi pritraukti ir pačius tremtinius. Pagrindinis Aukštojo Komisarų įstaigos uždavinys esąs teisinė pabėgėlių apsauga ir jų įjungimas į vokiečių ūkį, tad gal be reikalo tremtiniai kartais skundžiasi, kad Aukštojo Komisarų įgaliotiniai per mažai rūpinasi pabėgėliais. Mr. Terrillon apgailėstavo, kad daugelis šalpos organizacijų panaikino teisės patarėjų etatus, padidindami jų sąskaiton personalą emigracijos reikalui. Tuo tarpu emigracija esanti labai menka, o liekantieji čia gyventi tremtiniai netenka tos atsparos, kurią jiems suteikdavo teisiniai patarėjai.

Išrinktas naujas AGAFIB' prezidiumas šios sudėties: pirmininku prof. dr. Wierer /čekas/, vicepirmininku Bokor /vengras/, gen. sekretoriaumi dr. Pokorny /slovakas/, išdininku inž. Penew /bulgaras/. Lietuvius AGAFIB'e atstovauja J. Jakštys.

--- Bendruomenės Revizijos Komisija pasikirstė pareigomis. Revizijos Komisijos pirmininkas yra F. Šlenteris, nariai - A. Žukauskas ir V. Šukys.

--- Bendruomenės apylinkėse vedama rinkliava lietuviškai parodai organizuoti iki šiai dienai davė DM 1.817,- pajamų. Dar ne visos apylinkės gražino Krašto Valdybai aukų lapus, todėl galutini vaizaus rezultatai bus paskelbti vėliau.

--- Vokiečių teismas įregistruavo praėjusiame Krašto Tarybos suvažiavime priimtą nutarimą, kad Krašto Valdybos būstinė perkeliama iš Hannoverio į Weinheimą a. d. Bergstr.

IŠ BENDRUOMENĖS APYLINKIŲ

MÜNCHENAS - Lietuvos Nepriklausomybės šventė buvo pradėta pamaldomis Muncheno Šv. Trojybės bažnyčioje. Šv. Mišias atlaikė ir pamokslą pasakė lietuvių tremtinių Vokietijoje Sielovados tvarkytojas t. A. Bernatonis. Pats minėjimas įvyko vienoje iš gražesnių Muncheno miesto salių, Sophiensaal. P. J. Medušauskui Muncheno lietuvių vardu minėjimą atidarius, į susirinkusius žodį tarė ir pasveikino svečius FLB Vokietijos Krašto Valdybos pirmininkas Pr. Zundė. Svečių tarpe buvo Vliko pirmininkas J. Matulionis, VT pirmininkė

A. Devenienė, AB Lietuvių Sekcijos vedėjas J. B. Laučka su poniu, latvių, estų, ukrainiečių, vengrų, rumunų, kazokų, gruzinų, čekų ir kt. tautybių atstovai, o taip pat nemažai vokiečių. Po Pr. Zundės kalbos sekė prof. dr. V. Jungferio, šiuo metu dėstančio Nūrnbergo universitete, paskaita "Kultūrinės lietuvių tautos vertybės". Paskaitininkas apžvelgė svarbesnius lietuvių laimėjimus kultūros srityje, pradėdamas liaudies menu ir baigiant kultūrinę veiklą tremtyje. Lietuvių tautą, jos būdo kilnumą ir kūrybingumą ir pasiryžimą kovoti už savo laisvę prof. Jungfer išskėlė pavyzdžiu visoms kitoms tautoms, neišskiriant nei savo tautiečių vokiečių. Memninge dalyje Mūncheno filharmonijos kvartetas ir filharmonikai - koncertmeisteriai F. Sonnleitner ir K. Ungert išpildė J. Naujalio, V. Bacevičiaus, K. V. Banaičio, J. Gruodžio ir St. Šimkaus kompozicijas. Solo dainavo M. Lang, sopranas. Kauno dramos teatro aktorė Alė Dauguvietytė perteikė N. Mazalaitės legendą "Liepsnojanti žaizda". Daugumas tų lietuvių kompozitorių kūrinių buvo šia proga iš viso pirmą kartą išpildyti. Baigiamąjį žodį tarė muz. V. Banaitis. Ta proga jis perskaitė Vokietijos federalinės vyriausybės ministerio V. Kraft sveikinimo telegramą, kurioje ministras linkėjo greit atgauti Lietuvai laisvę, pažymėdamas, kad vokiečių ir lietuvių likimas bei tikslas yra bendras. Amerikos Balsas visą minėjimo programą įrašė į magnetofono juostas.

Minėjimą rengė PLB Vokietijos Krašto Valdyba, o praktišką jo paruošimu daug rūpinosi Mūncheno apyl. Valdyba ir muz. V. Banaitis.

HEIDELBERGAS - Vasario 19 d. Heidelberge, didžiojoje miesto rotušės salėje, lietuvių kuopos suruošė Vasario 16 minėjimą, kuriame dalyvavo per 600 svečių, jų tarpe augštieji amerikiečių armijos karininkai ir vokiečių įstaigų atstovai.

Minėjimą pravedė kpt. Bervingas. Anglų kalba paskaitą apie Vasario Šešioliktos prasmę laikė Vliko Vykd. Tarybos pirmininkė Devenienė, o vokiečių kalba temperamentingoje paskaitoje Informac. Tarybos Valdytojas Gelžinis nušvietė katalikų bažnyčios persekiojimą Lietuvoje ir bolševizmo kovą prieš krikščionybę.

Meninę programą atliko kuopų vyrų choras, vedamas korporalo Fausto Strolios, jo vedamas vyrų oktetas, padainavęs angliškai, Vasario 16 Gimnazijos choras, diriguojamas mkt. Motgabio ir gimnazijos jaunųjų bei vyresnių šokėjų grupės, vadovaujamos mkt. Skeivalienės.

Minėjimo ištraukos įrašytos į kaspinus ir bus perduotos Amerikos Balso programoje į Lietuvą. Ta proga, baigiant minėjimą, sveikimo žodį angliškai į Kraštą tarė minėjimo dalyvis generolas Gartner, JAV Europos armijos teismo vyr. teisėjas.

Po minėjimo programos vykdymo dalyviai su kuopų nariais buvo nuvykę į Schwetzingeno kuopą bendram pobūviui.

MEMMINGENAS - Lietuva yra Europos dalis, rašė "Memminger Zeitung" Vasario 16-tos proga. Daugelis memmingeniškių to gal nežinotų, jei Memmingene gyvenantieji lietuviai nesirūpintų kiekviena proga garsinti Lietuvos vardą vokiečių visuomenėje. Jau praeitais metais surengtas Vasario 16 minėjimas nuskambėjo toli už Memmingeno ribų. Šiais metais minėjimas buvo dar sėkmingesnis. Dar prieš minėjimą galima buvo rasti keliuose laikraščiuose straipsnius apie Lietuvą ir apie besiartinančią šventę. Sėkmadienio rytą sugaudė Memmingeno bažnyčių varpai, kviesdami tikinčiuosius maldai už Lietuvą. Pontifikalines mišias laikė J. M. abatas Vitalis Maier. Giedamos lietuviškos

giesmės. Jaudinantį pamokslą pasakė kun. kleb. Kuster, atvykęs iš Sveicarijos. Po pamaldų suteikiamas vyskupiškas palaiminimas.

Po piet pilies salėje įvyko iškilmingas Nepriklausomybės Paskelbimo sukakties minėjimas. Salė pilna, svečių tarpe matėsi Vliko pirmininkas p. J. Matulionis, URT valdytojas dr. P. Karvelis, Lietuvių-Sveicarų Pagelbos Komiteto pirmininkas p. B. Thoma su poniu. Atvyko ir daug žymių vokiečių svečių. Scenoje - gėlių jūroje paskendusi mūsų trispalvė, prie kurios garbės sargyboje stovėjo tautiniais rūbais apsirengusios lietuvaitės. Šventės proga p. Karrer, Zūricho kantono patarėjas, atsiuntė per p. Thoma 500 tulpių.

Minėjimą trumpu žodžiu atidarė apylinkės valdybos pirmininkas kun. A. Bunga. Po to sekė prof. dr. J. Ereto paskaita. "Europa yra ten, kur pasisakoma už krikščionybę, humanizmą, asmeninę ir politinę laisvę" - šiais žodžiais pradėjo prelegentas savo kalbą. Ragino pamiršti visa tai, kas mums trukdo tapti europiečiais ir bendromis jėgomis kurti naują Europą. Baigdamas profesorius prabyla lietuvių kalba ir į lietuvius: "Mes grįšime vėl į namus kurti naujo gyvenimo" - pareiškė mielas lietuvių svečias, ilgais plojimais palydėtąs. Po to kalbėjo vyr. miesto burmistras Dr. Brendl. Pareiškė, kad jis labai sužavėtas prof. dr. Ereto paskaita. Anot dr. Brendl, "jei vasario 16 Memmingene švenčiama bendrai lietuvių ir vokiečių, tai tas rodo, kad mes radome, kas mus jungia". Kalbėjęs parlamento narys dr. Lucker pareiškė, kad esąs nustebintas tokio gražiu šventės parengimu. Priminė, kad Vokietijos vyriausybė nepamiršus Lietuvos ir jos dabartinės padėties. Žodį tarė ir Bavarijos parlamento narys J. Ficler. Po to sveikino latvių ir estų atstovai, įteikdami kun. A. Bungai po gėlių puokštę.

Meninėje dalyje muz. Raimer išpildė keletą Čiurlionio kompozicijų, p. Panse-Simaniukštytė padainavo tris lietuviškas daineles, o vietos lietuvių choras "Darna" apvainikavo minėjimą gražiai išpildydamas lietuvių kompozitorių ir liaudies daineles. Vykusiai pasirodė ir p. A. Grinienės vadovaujama tautinių šokių grupė. Pabaigos žodį tarė J. M. abatas Vitalis Maier, iškeldamas didelius lietuvių nuopelnus kovoje prieš komunizmą. Minėjimas baigtas Lietuvos ir Vokietijos himnais. Gražūs straipsniai apie minėjimą buvo įdėti "Schwäbische Landeszeitung", "Memminger Zeitung" ir keliuose kituose laikraščiuose.

WEHNENAS - Vasario mėn. 16 d. rytą stovyklos aikštėje buvo pakelta tautinė vėliava ir sugiedotas Tautos Himnas. Po to abiejų konfesijų bažnyčiose buvo atlaikytos pamaldos už Lietuvą. Po piet stovyklos salėje, į kurią susirinko skaitlingas vietos lietuvių būrys, įvyko iškilmingas posėdis. Minėjimą atidarė apylinkės valdybos pirmininkas V. Martinaitis, savo kalbėje trumpai apžvelgdamas lietuvių tautos istoriją ir jos vaidmenį Europoje. PLB Vokietijos Krašto Tarybos narys kun. Keleris nušvietė nepriklausomos Lietuvos laimėjimus kultūrinio ir ekonominio gyvenimo srityse. Po to kalbėjo vietos katalikų parapijos klebonas t. Konstantinas ir stovyklos vadovas vokietis Breuer. Susirinkusieji lietuviai priėmė rezoliuciją, kurioje protestuojama prieš Lietuvos okupaciją, reikalaujama iškelti Lietuvos bylą Jungtinių Tautų Organizacijoje ir demokratinio vakarų pasaulio valstybės skatinamos dėti daugiau pastangų sovietų pavergtoms tautoms išlaisvinti. Po iškilmingo posėdžio vietos scenos mėgėjų trupė suvaidino stovyklos gyventojų Adolfo Daukanto parašytą ir jo paties surežisuotą dviejų veiksmų

vaidinimą "Laisvės bejieškant". Veikalui tema paimta iš pirmojo bolševikmečio Lietuvoje. Pabaigai vietos vargo mokyklos tautinių šokių ansamblis, vadovaujamas mokytojos Atienės, pašoko keletą tautinių šokių.

REINSBURGAS - Čia yra labai sena lietuvių tremtinių stovykla. Kadaiše jėje buvo gana apstu lietuvių. Daugeliui išemigravus, dabar stovykloje beliko apie 50 asmenų. Vasario 16. proga visi lietuviai susirinko į pamaldas, kurias laikė kun. Šarka. Po pamaldų įvyko bendra vakarienė.

Vakarienės metu buvo nuoširdžiai pasikalbėta, padainuota ir pasitarta dėl ateities. Protarpiais buvo klausomasi lietuviškos plokštelių muzikos. Be to, vaikai padeklamavo eilėraščių, o 80 m. amžiaus p. Klimienė padainavo kelias senas liaudies dainas. Minėjimą organizavo ir pravedė ilgametis apylinkės pirmininkas dr. L. Stelmokas, padedamas p. Žalkovskio.

HANAU - Lietuvos Nepriklausomybės šventė buvo pradėta pamaldomis, kurias atlaikė kun. V. Kaleckas. Pats minėjimas įvyko 15 val. "Zum deutschen Hof" restorano salėje. Minėjimą trumpu išanginiu žodžiu atidarė apylinkės valdybos pirmininkas A. Survila. Žuvusieji ir kenčiantieji dėl tėvynės buvo pagerbti atsistojimu. Pagrindinis kalbėtojas buvo Krašto Valdybos pirmininkas Pr. Zundė, kuris padarė turiningą ir gražų šventei pritaikintą pranešimą. Savo kalboje jis nušvietė lietuvių kovą dėl lietuvinės įvairiuose kraštuose ir kvietė visus išlikti tvirtais lietuviais, nes Lietuvai kiekviena lietuviška galva yra brangi. Toliau p. J. Damijonaitienė paskaitė N. Mazalaitės legendą apie nežinomą kareivį. Po to sekė eilėraščiai ir lietuviškos dainos, įdainuotos į plokšteles A. Mikulskio chorė. Minėjimas baigtas Tautos Himnu. Po minėjimo Krašto Valdybos pirmininkas Pr. Zundė besidominčius painformavo apie įsikūrimo sąlygas numatomoje lietuviškoje kolonijoje ir kitais klausimais. Vietos laikraštis "Hanauer Anzeiger" šventės proga įdėjo apie Lietuvą straipsnį.

INGOLSTADTAS - Vietos lietuviai gražiai paminėjo Nepriklausomybės Paskelbimo sukaktį. Šventės proga pamaldas atlaikė kun. S. Kaunas. Tuojau po pamaldų stovyklos salėje įvyko minėjimas. Minėjimą atidarė apylinkės seniūnas L. Vaitiekaitis. Sveikino latvių, estų ir YMCAos atstovai. Atvykęs į minėjimą Krašto Valdybos sekretorius kun. dr. J. Aviža skaitė paskaitą, kuri savo turiningumu visiems klausytojams padarė didelį įspūdį. Minėjimas ir ypatingai kun. dr. Avižos paskaita sukėlė vietos lietuviams naujo pasiryžimo dirbti savo krašto ir tautos gerovei. Po minėjimo svečiai apylinkės seniūno L. Vaitiekaičio bute buvo pavaišinti šeimyniškais pietumis.

AUGUSTDORFAS - Paskutiniaisiais mėnesiais daug stovyklos gyventojų buvo iškelti į kitas stovyklas ir privačias sodybas. Iškelta nemaža ir lietuvių šeimų, išblaškant jas po įvairias Westfalijos vietas. Augustdorfe beliko vien senėliai, ligoniai ir kiti nedirbinieji. Bet ir tame mažame lietuvių būrelyje Lietuvos nepriklausomybės sukaktis buvo gražiai paminėta. Vasario 16 d. rytą stovyklos aikštėje suplevė savo Lietuvos trispalvė, apsupta šešių kitų stovykloje gyvenančių tautybių - vokiečių, latvių, estų, ukrainiečių, jugoslavų ir lenkų - vėliavų. Į minėjimą susirinko visi apylinkės lietuviai. Atvyko ir svečių, jų tarpe parapijės klebonas

kun. Girčius ir dr. Nekvedavičius. Pastarasis papasakojo susirinkusiems savo prisiminimus iš Nepriklausomybės kovų ir pirmųjų Lietuvos valstybės kūrimosi dienų.

ESSERNAS - Nors lietuviai Essena gyvena plačiai išsiklaidę mieste ir apylinkėse, Vasario 16 paminėti susirinko per 50 žmonių. Buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos. Minėjimą pravedė apylinkės seniūnas Pr. Galinaitis. Daugumas apylinkės lietuvių, jų tarpe ir pats seniūnas Pr. Galinaitis, yra iš Vokietiją atvykę dar prieš Antrąjį Pasaulinį Karą. Nors kai kurie iš jų Vokietijoje gyvena jau virš 30 metų, lietuviškiems reikalams jie visi yra labai jautrūs.

BIELFELDS - 323 MT Unit MSO apylinkės seniūno J. Dūdos iniciatyva Vasario 16 d. proga buvo plačiai paskleisti anglų ir vokiečių tarpe Vliko išleisti atsišaukimai ir kitokia propagandinė medžiaga apie Lietuvą. Keleta leidinių anglų kalba buvo įteikta ir dalinio vadui anglų majorui, kuris per p. J. Dūdą dalinio vyrams palinkėjo, kad Lietuva greit vėl taptų laisva ir nepriklausoma valstybė.

WEHNENAS - Stovykloje apsigyveno T. Konstantinas Gulbinas OFM, Cap. Čia jis eina vietos lietuvių klebono pareigas. Jį taip pat dažnai galima sutikti Oldenburge, Diepholze, Bremene, Delmenhorste, Varelje, Wilhelmshavene ir kitose vietovėse, kurios yra jo plačios parapijos ribose.

HAMBURGAS - Vietos lietuviai gražiai paminėjo Vasario 16. Paskaitą skaitė vargo mokyklos mokytojas Iz. Sragauskas, deklamavo Kelerytė, Jankevičius, Pasekelis, Keleris ir Vida Pasekelytė. Vargo mokyklos choras sudainavo penkis lietuvių liaudies dainas. Susirinkusius lietuvius Nepriklausomybės šventės proga pasveikino latvių bendruomenės pirmininkas p. Zacs ir estų p. Moorin. Tautos Himnu užbaigus oficialiąją minėjimo dalį, kun. V. Šarka atlaikė pamaldas, kurių metu visi tikintieji meldėsi už kenčiančią ir kovojančią tautą. Po to įvyko bendra šventės dalyvių arbatėlė, praėjusi labai jaukiąje nuotaikoje. Minėjimą sėkmingai pravedė apylinkės pirmininkas T. Čerkus, talkininkaujamas J. Valaičio, Kuprevičiaus ir Kazlausko. Daug pasidarbavo vietos lietuvės, paruošusios arbatėlę. Ponioms Lingienei, Saliamonienei, Okmanitei ir Dargienei buvo už tai pareikšta ypatinga padėka.

BAMBERGAS - Nedidelis lietuvių būrelis gražiai paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį. Įvyko pamaldos, po to iškilmingas posėdis. Bambergo lietuvių Bendruomenės apylinkėi jau ilgą laiką vadovauja J. Beniulis.

WEINHAIMAS - Vasario mėn. 11 d. įvyko apylinkės susirinkimas su pobūviu. Apylinkės pirmininkui E. Šimonaičiui negalinti dalyvauti, susirinkimą pravedė F. Skėrys.

Susirinkimas buvo pradėtas F. Skėrio paskaita apie Klaipėdos krašto atvadavimą. Savo paskaitoje jis nušvietė Klaipėdos krašto padėtį nuo Didžiojo Karo iki 1923 m. sausio mėn. 15 d. Po šios paskaitos dr. Remeika kalbėjo apie gudų, lenkų ir lietuvių santykius. Paskaitininkas ruošia šia tema išleisti knygą, todėl savo referate galėjo labai išsamiai nušviesti istorinius tų trijų tautų santykius, pabrėždamas, kad gudai dar šiandien gerai atsiliepia apie sugyvenimą su lietuviais lietuvių kunigaikščių valdžioje.

Po paskaitų trumpai buvo paminėtas dr. Vydūnas ir jo atmintis pagerbta atsistojimu. Oficialioji dalis baigta Tautos Himnu.

Dėl didelių šalčių daigėlis narių negalėjo atvykti. Susirinkusieji, lietuviškos nuotaikos pobūvyje pasisvečiavę porą valandų, išvyko namo.

MĖHLBŪCKAS - Labai iškilmingai atšventė savo vedybinio gyvenimo 50 m. sukaktį vienintelė toje apylinkėje lietuvių šeima, Jurgis Rugys su savo žmona Ona. Jų pasveikinti susirinko visas vokiečių kaimas su vietos burmistru priešakyje. Rugių šeima yra pavyzdingi lietuviai. Namuose motina su vaikais nuolat kalba lietuviškai, nesivaržydami net svečių vokiečių. Tėvas, kaip nebylys, kalbėti visiškai negali, bet ženklais parodo, kad yra lietuvis. Rugiai labai džiaugiasi, jei kas iš lietuvių juos aplanko. Jie yra kilę iš Klaipėdos krašto.

LEBENSTEDTAS - Mirė Juozas Balnius, gim. 1887 m. rugpiūčio 15 d. Prūseliuose. Paliko devynis suaugusius vaikus, sukūrusius savo atskiras šeimas. Palaidotas Lebenstedto kapinėse.

HAMBURGAS - Susituokė Valdemaras Getlingas, daugeliui pažįstamas iš Kauno kaip Cook kelionių biuro vedėjas, su Gisela Krause, Hamburge pasižymėjusia dainininke. Vietos lietuviai linki jaunavedžiams daug laimės bendro gyvenimo kelyje.

WEHNENAS - Gera ir pavyzdinga lietuviška Algirdo ir Alfredos Šalčių šeima Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga susilaukė gražaus prieauglio: vasario 16 d. gimė dvi dukros.

Vietos lietuviai liūdi netekę dviejų savo apylinkės narių: Vasario mėn. pradžioje mirė Petras Rudaitis ir Augustė Jakštienė-Alisaitė. Petras Rudaitis gimė 1871 m. spalio mėn. 17 d. Kudirkos Naumiestyje ūkininko šeimoje. Tremtyje beveik visą laiką gyveno Wehnen lietuvių kolonijoje. Palaidotas Oldenburgo miesto katalikų kapinėse. Liko senutė žmona. Augustė Jakštienė, gimusi 1915 m. vasario 21 d. Trukiškiuose, Tauragės apskr., palaidota Oldenburgo evangelikų kapinėse. Liko vyras ir vaikai.

VASARIO 16 GIMNAZIJOJŲ

Penkerių metų sukaktis

Šių metų vasario 16 d. sukako penkeri metai, kai Diepholze įsteigtoji lietuvių gimnazija buvo pavadinta garbinguoju Vasario 16 Gimnazijos vardu. Todėl šių metų Vasario 16 d. buvo gimnazijai ypatingai reikšminga.

Į minėjimą atsilankė visa eilė svečių, jų tarpe Vliko pirmininkas p. Matulionis, Krašto Valdybos nariai p. Zundė, p. Simonaitis, p. Glomža, Sielovada Tėvas Bernatonis ir evang. kun. Šimukėnas, artistė p-lė Fretaitė, Schwetzingeno ir Kaiserslauterno lietuvių kuopų vadai, kpt. Valiūnas ir kpt. Baltrušaitis, ltn. Pemkus ir ltn. Bendoraitis.

Minėjimą atidarė gimnazijos direktorius dr. Vl. Literkis, o Krašto Valdybos pirmininkas p. Pr. Zundė pasveikino jos vardu susirinkusiuosius ir pačią gimnaziją jos garbingos sukakties proga. Gimnazijos choras po to padainavo kelias lietuvių dainas.

Vliko pirmininkas p. Matulionis savo išsamioje kalboje, nušviesdamas lietuvių veiklą ir gyvenimą Kanadoje bei JAV, ypač kreipėsi į jaunimą įsisąmoninti Vasario Šešioliktosios prasmę, gyventi ir mokytis ta prasme, ateityje pavaduojant senusius tautiečius, kurių ne vienam gal nebūs lenta grįžti į Tėvynę.

Mannheimo Nacionalteatro artistė p-lė Aldona Fretaitė po Vliko pirmininko kalbos meistriškai padeklamavo tris eilėraščius. Hüttenfeldo apylinkės vardu jai buvo įteikta gėlių puokštė. Meninėje dalyje sekė gimnazijos šokėjų grupių atliktieji tautiniai šokiai, protarpiais mokinių Kelerytės ir Liudžiuvaitytės pianinu atlikti Beethoveno kūriniai, Mansytės padeklamuotas eilėraščių "Benamio dalia" ir minėjimo užbaigai visų dalyvių sugiedotu pakilia nuotaika Tautos Himnu.

Atsisveikinimas su p. prof. Žalkausku

Vasario 17 d. gimnaziją aplankė su ja atsisveikinti buvęs Vyk. Tarybos pirmininkas prof. Žalkauskas. Bendroje su gimnazijos mokiniais vakarieneje, dalyvaujant svečiams, buvo atsisveikinta su išvykstančiuoju prof. Žalkausku nuoširdžiomis kalbomis.

Įvertindamas atsisveikinančio prof. Žalkausko veiklą ir ją apibūdinamas, kalbėjo Vliko pirmininkas p. Matulionis, o atsisveikinantis prof. Žalkauskas savo kalbėje kreipėsi į jaunomenę, ragindamas ją šviestis ir lavintis, kad ji galėtų pavaduoti senesniąją lietuvių kartą. Kun. Šimukėnas, buvęs prof. Žalkausko mokinys, prisiminė praėjusių laikų. Pobūvyje su mokytojais, mokytojai dr. Rukša ir Venclauskas, kaip švietimo komisijos nariai, įvertino savo bendradarbiavimą su išvykstančiuoju.

Patikrinamasis balansas 1956. II. 1 d.

AKTYVAS	DM	PASYVAS	DM
Kasa ir ein. s-ta	741,68	Kapitalizuotos aukos	97.402,04
T u r t a s	92.371,32	S k o l o s	14.125,64
Sandėlis	32.448,10	Pajamos	130.347,77
Išlaidos	<u>116.314,35</u>		
	241.875,45		<u>241.875,45</u>

Rėmėjų būrelių įnašų statistika

	<u>1955. X. 1 d.</u>	<u>1956. II. 1 d.</u>
Atsilikusių 1 metais ir daugiau	28	21
Atsilikusių 1/2 metų iki 1 metų	35	35
Atsilikusių keliais mėnesiais	74	48
Punktualiųjų būrelių	50	71
Sumokėjusių pirmyn būrelių	9	21
	<u>196</u>	<u>196</u>

Egzaminai

Vasario mėn. 22 d. rašomuoju lietuvių kalbos darbu prasidėjo gimnazijos abiturus egzaminai. Vasario 21 d. gimnaziją vizitavo du augsči Oberšulamoto Karlsruhe pareigūnai: Oberregierungsrat Dr. Rieckert ir Oberstudienrat Dr. Huber. Jie susipažino su egzaminų tvarka, su rašomųjų darbų temomis ir aplankė bendrabučio kambarius, nes tą dieną dėl didelio šalčio klasėse pamokų nebuvo.

Gimnazijos valstybinio pripažinimo ir finansinės paramos reikalas įtrauktas į kovo mėn. 1 d. prasidedančios švietimo ministerių konferencijos dienvakarę. Nors negalima tikėtis, kad ši kartą klausimas bus galutinai išspręstas, vis dėlto tai daro įtakos ir vyrų mokyklų įstaigos Karlsruheje laikyseną gimnazijos atžvilgiu. Jos atstovai sprendžiamuoju balsu abiturijos egzaminų komisijoje dar nedalyvauja ir palieka mokinių darbų įvertinimą gimnazijos egzaminų komisijos kompetencijai, bet įstaiga jau įpareigojo gimnaziją įteikti jai rašomuosius abiturientų darbus ir, galimas dalykas, jos atstovai dalyvaus stebėtojų atliekamuose žodžiu egzaminuose.

P A J I E Š K O J I M A I

Pajieškomi:

Gabrielius STANIULIS, gim. ca. 1915 m. 1945 m. pradžioje gyvenęs Austrijoje.

Albinas MATUSEVICIUS, gim. 1927 m. rugpiūčio 18 d. Tau-
ragėje.

Vytautas LANDSBERGIS-ŽEMKALNIS, inžinierius, jo sūnus
Gabrielius, gim. ca. 1929 m.

MIKALOJUS SARAS.

KAULINAS, kepėjas, iš Žemelių, Joniškio apskr.,

BUCAS, iš Žemelių, Joniškio apskr.,

NAVIKAS, iš Žemelių, Joniškio apskr.

Povilas KUNSTMANAS, gim. 1896 m.,

Ona KUNSTMANIŪNĖ-Šauleikaitė, gim. 1905 m. ir vaikai

Astrida, gim. 1932 m., Richardas, gim. ca. 1930 m. ir

Valteris, gim. 1941 m.

VASULIS, Igno brolis, po kapituliacijos gyvenęs bene
Braunschweige.

Antanas ŠERNAS, mokytojas,

Petras ALILIONIS, gim. 1900 m. spalio 21 d. Joniškėliuose,

Biržų apskr.,

Povilas LIAUDANSKIS, maždaug 32 m. amžiaus, iš profesijos
tekintojas,

Pajieškoma Aldona BAČINSKAITĖ, maždaug 29 m. amžiaus, gim. Mari-
jampolėje, 1947 m. gyvenusi DP stovykloje Augsburgėje.
Jai yra gautas svarbus laiškas.

Česlovas GAURYS, po karo gyvenęs Belgijoje, 1952-53 m.
tarnavęs darbo kuopose Vokietijoje. Jam yra gautas laišk-
kas.

Artimųjų pajieškomi:

Petronėlė BIRBALAITĖ, Motiejaus duktė,

Juzefa PANKAUSKIŪNĖ.

Aniceta-Anelė GIRSKIŪNĖ.

Jonas GARKVIČIUS, 1947 m. išemigravęs į Angliją.

Pajieškomas Algirdas RAINYS, Kazimiero sūnus, gim. 1926 ar 1927
 metais.

Pajieškomieji arba žinantieji apie juos prašomi susisiekti
su PLB Vokietijos Krašto Valdžyba adresu: Litauisches Zentralkomitee,
/17a/ Weinheim a. d. Bergstr., Postfach 233. Germany.

N.B. Redakcijos maloniai prašomos šiuos pajieškojimus
paskelbti.